

9.

הונשו

אי השמש העולה

< מאת יצחק בן עוזר

הונשו, הגדול באיי יפן, הוא מקום משכנו של המטרופולין הגדול בעולם, טוקיו, וגם של בירת יפן העתיקה, קיוטו. מסלול התיירות הקונבנציונלי כולל לרוב גם את העיר היפה נארא וטיפוס על הר פוג'י. אך המסלול במזרח האי בין קובה להירושימה מציע למטייל חוויה מעט שונה

רבים מהנוסעים ליפן מגיעים לאי הונשו וחלק גדול מהם לא יוצא מגבולות האי הזה. כאשר הם חוזרים ארצה הם מדווחים שהיו ביפן כאשר למעשה ביקרו באי הונשו בלבד. זהו האי המרכזי בארכיפלג האיים שמרכיב את יפן והמתויר ביותר. הערים טוקיו, קיוטו, אוסקה, הירושימה, נארא, קובה, טאקאיאמה וקאנאזאווה נמצאות כולן באי הונשו. ארבעת האיים המיושבים האחרים: קיושו, שיקוקו, הוקאידו ואוקינאווה זוכים למספר קטן יותר של תיירים והם פחות מוכרים לתייר הישראלי, אם כי בחלק מהטיולים המאורגנים יש גיחות קצרות לאיים הללו. האי הונשו מספק לתיירים את החוויות המיוחדות את יפן וכאן המקום לציין שיש ליפן שפע של חוויות מיוחדות שלא ניתן למצוא במדינות אחרות על פני כדור הארץ - אסלה ממוחשבת, ניקיון והיגיינה שאין כדוגמתם,

הונשו

本州

אוכלוסייה:

104,000,000

שפה רשמית: יפנית

225,800 קמ"ר

N 35° 41' E 139° 46'

האי השביעי
בגודלו בעולם

הפסגה הגבוהה - הר פוני 3,776 מטר

81% העיר הגדולה - טוקיו ¥ יפני

19° - 27° 24° - 32°

חלק ממתקני הנמל ממוקמים על שני איים: ROKKO-I PORT כשתשתית קרקעית של גשרים ומנהרה מאפשרים שינוע מהיר של המטענים לתוך האי. מי שמסתובב כיום בעיר יתקשה לזהות את עקבות האסון המחריד שארע כאן לפני 22 שנים. זוהי הסיבה שפרנסי העיר דאגו להקמת מוזיאון מיוחד שמתעד את אותה רעידת אדמה נוראית שהעיר חוותה.

שני המרכזים הפעילים של העיר ממוקמים סביב שתי תחנות הרכבת של העיר. תנועת הרכבות באי הונשו וגם באיים האחרים ביפן מדהימה מכל זווית ראייה שנבחר - כמות הרכבות, מהירות הרכבת, סידורי הישיבה הנוחים, הניקיון, השילוט, הכריזה והדיוק. בחלק גדול מהערים תחנת רכבת מרכזית אחת משרתת את כל הקווים הבין עירוניים בעוד שבחלק אחר נבנו תחנות מיוחדות לקליטת הרכבות המהירות (ה-"שינקאנסן"). התחנות הללו מזוהות על ידי הקידומת SHIN. זהו המצב באוסקה וגם בקובה. תנועת הנוסעים ברכבות מאסיבית ולכן האזורים שבסביבת תחנת הרכבת פורחים ובפרט מנקודת מבטם של התיירים - בתי מלון, מסעדות

מכך קובה החלה לשמש כנמל הסחר הבינלאומי של יפן.

סוחרים רבים מאירופה (ביניהם לא מעט יהודים) החלו להתיישב בעיר. קובה ויוקוהאמה מתחרות על מעמד הנמל המוביל בחוף המזרחי של הונשו. בעקבות רעידת האדמה שפגעה ביוקוהאמה בשנת 1923 והפצצות בעלות הברית בסיים מלחמת העולם השנייה נטלה קובה ההובלה. בין השנים 1973-1978 נמל קובה היה הנמל הגדול ביותר בעולם מבחינת התפוקות. רעידת האדמה הקשה שפגעה בעיר בשנת 1995 (ידועה בכינוי "רעידת האדמה של האנשין") הסבה נזקים רבים לעיר ולנמל. נהרסו כ-350,000 בתים שמרביתם לא היו מבטחים כנגד נזקי רעידות אדמה ונהרגו למעלה מ-5,000 תושבים. הערכת הנזק היתה למעלה מ-100 מיליארד דולר.

ההר ROKKO סוגר על נמל קובה ממערב ומגן עליו מפני רוחות עונתיות. בנוסף לכך הנמל ממוקם גיאוגרפית בחבל קאנסאי (אוסקה וקיוטו הן הערים הבולטות בחבל זה) ושתי העובדות הללו מעניקות לו יתרון לא מבוטל. בנמל יש כמה מסופי מכולות וגם שני טרמינלים שמטפלים באניות קרוז.

מרחצאות ציבוריים בעירום, חדרים עם קירות נייר ומחצלות טאטאמי, ישיבה ליד שולחן האוכל על הריצפה, מזוודות שמועברות ממלון למלון על ידי צד שלישי, קידות, גיישות, אורגאמי, רכבת ה-"קליע" השינקאנסן ועוד. מאחר שהאי הונשו גדול למדי וניתן לכתוב עליו מספר רב של מאמרים החלטתי להתרכז ברצועה קצרה לאורך החוף המזרחי של האי מקובה ועד הירושימה. המשותף לשתי הערים הללו הוא ששתיהן סבלו מאסונות מחרידים במהלך המאה העשרים. הירושימה היתה העיר הראשונה ביפן ובעולם כולו שהוטלה עליה פצצה אטומית (העיר השנייה, נאגאסאקי, נמצאת באי קיוטו) שהביאה למותם המידי של 83,000 תושבים כאשר מדי יום נוספו מאות פצועים קשה לרשימת המתים והמספר הכולל של המתים נאמד ב-140,000. האסון היה מחריד בשל העובדה שהרבה אנשים שהו בעת הטלת הפצצה מחוץ לביתם וגם בגלל שמרבית הבניינים בעיר היו עשויים עץ והם נשרפו במהירות. תושבים לא מעטים נפגעו קשות וטופלו במשך שנים ארוכות אחרי הטלת הפצצה. קובה סבלה בשנת 1995 מרעש אדמה חזק (7.2 בסולם ריכטר) שגבה את חייהם של למעלה מ-5,000 איש והרס למעלה מ-50,000 בתים. שתי הערים נהרסו בעקבות האסונות הללו אך נבנו מחדש וכיום כמעט ולא נותר זכר לתוצאות העגומות והמעט שנוותר נועד לאזכר לדורות הבאים את מה שאירע בהן.

קובה

נמל קובה (KOBE) הוא אחד הנמלים החשובים ביפן. הנמל הזה שימש בין היתר כנמל המוצא לפליטים היהודים שהגיעו לנמל טשורוגה שבחוף המערבי של האי הונשו מרוסיה בעזרתו האדיבה של הקונסול היפני בליטא צ'יאונה סוגיהארה שהטביע אשרות מעבר בדרכוניהם. מקובה יצאו הפליטים היהודים, שחלקם נעזר בסיוע כספי של סוחרים יהודים שישבו בקובה, ליעדים שונים בעולם: סין, אוסטרליה, ניו זילנד, ברזיל וארצות הברית. העיר החלה לשגשג כלכלית לאחר הרסטורציה של מייג'י ב-1868. המהפכה המחשבתית שהביאה שושלת מייג'י "פתחה" את יפן לתרבות המערבית והביאה לגידול משמעותי בתנועת נוסעים ומטענים בין יפן למערב. כתוצאה

4

כמרכז של הקהילה הסינית בחבל קאנסאי. כמו בערים אחרות בעולם ניתן למצוא בו ריכוז של חנויות ודוכני מזון שמציעים סחורות ומוצרי מזון סיניים לצד מסעדות שמציעות אוכל סיני (בעיקר דים סאם) שהתערבבו בו סממנים יפנים.

אורכו של הרחוב הראשי שנמתח בין CHOAN-MON GATE השער במזרח לבין SEIAN-MON GATE השער במערב הוא 200 מטר בלבד. הנמל של קובה מקושר על ידי ספינות לנמל התעופה קאנסאי שנמצא על אי מלאכותי.

אלמנט תעבורתי נוסף הוא הגשר התלוי אקשי-קייקיו שמחבר בין העיר לבין האי אוואגי' כחלק מן הכביש המהיר בין הונשו לשיקוקו והוא אחד הגשרים התלויים הארוכים ביותר בעולם.

קשה לסיים את הכתיבה על קובה מבלי להזכיר את אחת המנות הבשריות היותר ממותגות בעולם, ה-KOBE BEEF. המנה נמכרת גם מחוץ ליפן ונחשבת ליוקרית ביותר. זהו נתח בשר שניתן להבחין ברבדי שומן לבנים דקים שמפרידים בין שכבות הבשר האדומות שלו. לרוב הוא מצולם לפני עשייתו וכך הוא מוצג ללקוח טרם הכנתו. ההכנה שלו נעשית מול עיניו של הלקוח ומדובר בטקס שהוא חוויה בפני עצמה.

קובה היא בהחלט המקום ליהנות ממותג מקומי זה (לא להתבלבל עם HIDA BEEF שהוא מותג מתחרה שמקורו באזור טאקאיאמה, כאשר המשותף לשניהם הוא הגידול המיוחד של זני הבקר המיוחדים שמהם מפיקים את הנתחים המובחרים). כל נתח של KOBE BEEF נבדק ואושר על ידי הגורם המורשה.

מצודת הימאג'י

מצודה החולשת על העיר הימאג'י. מיקומה נבחר כדי להגן על הבריה קיוטו שנמצאת צפונית למצודה. היא הגדולה ביותר מ-12 המצודות הפיאודליות ששרדו ביפן. התכנון הצבאי שלה והעיטורים (גמלוני משולשים ומעוגלים) הפכו אותה למצודת הסמוראים היפה והמשוכללת ביותר ביפן. הצבע הלבן הבוהק של קירותיה החיצוניים מקל על זיהויה וגם הפך אותה למאוד פוטוגנית. הטירה שנבנתה בשנת 1609 לא נהרסה במלחמות, רעידת אדמה או שריפה כך שהמבנה הנוכחי הוא בן למעלה מ-400 שנים (בניגוד להרבה מצודות אחרות ששופצו או שוחזרו). בקומפלקס יש כ-83 בניינים שמחוברים ביניהם באמצעות מערכת שערים ושבילים. במהלך הביקור מטפסים למפלסים העליונים שהופכים צרים יותר ככל שמתקדמים. אחד השכלולים ששובצו כאן הן "חומות מניפה" שמקשות על הטיפוס עליהן. במתחם המצודה יש עצי דובדבן כך שבתקופת הסאקורה המקום הופך לפנינת תיירות, ואורך התור בהתאם.

ג'ני קוראקואן

גנים שנחשבים בין שלושת היפים ביפן. ממוקמים על אי בעיר אוקאיאמה שנמצאת בערך במחצית הדרך בין קובה להירושימה. הגנים נבנו כך שמכל זווית ראייה לאורך המסלול התמונה הנצפית תהיה מעניינת. הם הוקמו בשנת 1687 בהוראתו של הלורד הפיאודל IKEDA TSUNAMASA ששלט באזור, לשימוש של המשפחה השלטת, לאירוח אורחים ולעתים נדירות לשימוש של יתר התושבים. הגנים הושלמו עד שנת 1700.

עם התפוגגות השלטון הפיאודלי בשנת 1868 עבר הגן לידי השלטון המקומי ונפתח לציבור בשנת 1884. במחצית הראשונה של המאה העשרים הגן ספג נזקים כבדים (שטפונות ב-1934 והפצצות במהלך מלחמת העולם השנייה). הוא נהרס אך נבנה מחדש.

בשנת 1952 הגן הוכר כנכס תרבותי ונכלל ברשימת האתרים לשימור.

בסוף מרץ ניתן לראות נרקיסים ועצי שזיף בפריחה ועם קצת מזל, גסהתחלת פריחה של עצי הדובדבן. בפארק שני שערי כניסה: השער המרכזי והשער שסמוך לטירת אוקאיאמה. ניתן לצאת מהשער לעבר הטירה ולהיכנס שנית לפארק עם הצגת כרטיס הכניסה.

בפארק יש מספר אגמים ובריכות ואחת התופעות המיוחדות פארק זה היא תצפית שמאפשרת להשקיף על הגן מלמעלה.

לדמותו של שרלוק הולמס). הבית האירי הוא בית של צייד שדאג לכסות את הקירות בפוחלצים של חיות.

האטרקציה השנייה הסמוכה לתחנת שין-קובה היא גן תבלינים שהוקם על המדרון המשופע. מטפסים ברכבל (ניתן לטפס ברגל אך בהתחשב בכושר של המטייל הממוצע מומלץ לטפס ברכבל ולרדת ברגל).

במהלך הטיפוס למעלה ניתן להבחין במפלי נונוביקי. בתחנת המפלס העליון יש מתחם שכולל בית קפה, פרחים בשלל עיצובים וחנוות לצמחי תבלין. האטרקציה העיקרית היא מרפסת תצפית המשקיפה על העיר קובה. מכאן רואים את אזור הנמל ואת שדה התעופה המקומי שמאחוריו. מתחנת המפלס העליון ניתן לרדת בין ערוגות הפרחים לעבר תחנת הביניים. מעל תחנת הביניים ממוקם גן צמחי התבלין הגדול ביותר ביפן והמבנה הבולט הוא חממה מקסימה שבה ניתן לראות עצי גויאבה ופאפאיה שמניבים פרי בנוסף לגן טרופי מטופח. מתחנת הביניים ממשיכים רגלית למטה וניתן להגיע למרגלות המפל.

בעיר עצמה מומלץ לנסוע לפארק מאריקו. הפארק ממוקם מדרום לרובע הסיני וממערב לגשר המונורייל שמוביל לאי פורט. בפארק נבנתה טיילת על שטח שיושב מהים והיא משיקה לנמל. הטיילת נפגעה קשות ברעידת האדמה של 1995 והיא כוללת קטע קטן שנהרס באותו אירוע והושאר כמות שהוא כתזכורת לאירוע הטרגי. יתרת השטח כוסתה במדשאות ירוקות ושולבו בה מבנים מעוצבים ארכיטקטוניים כמו מגדל הנמל (המתנשא לגובה של 108 מטרים) המספק נקודת תצפית מעניינת נוספת על העיר ומולו המוזיאון הימי.

הליכה של כ-5 דקות מהפארק מובילה לרובע הסיני. הרובע הוקם על ידי סוחרים סינים שהתיישבו כאן החל משנת 1868 והוא נקרא על שם בירתה הישנה של סין NANKIN-MACHI. הרובע דעך במחצית הראשונה של המאה העשרים (ברבעון הראשון בגלל מלחמת יפן-סין סינים רבים עזבו וברבעון השני בגלל הפצצות בעלות הברית). הרובע פעיל עד היום והוא משמש

▲ רובע קיטאנו-צו, קובה

▶ קובה

ומרכזים מסחריים. בעיר קובה שתי תחנות הרכבת נקראות: SHIN-KOBE (משרתת את רכבות השינקאנסן) ו-SANNOMIYA (התחנה הוותיקה יותר שמשרתת את הרכבות הרגילות). רובע KITANO-CHO (סמוך לתחנת הרכבת SHIN-KOBE) ממוקם בחלק המערבי של העיר למרגלות רכס ההרים שסוגר על העיר ממערב. הוא מאכלס את בתיהם של הסוחרים העשירים שהגיעו מאירופה. האחוזות של אותם סוחרים, הנקראות WINKAN, טופחו ושופצו והפכו למעין מוזיאונים שניתן לבקר בהם. הן זוכות לפופולריות רבה גם בקרב המקומיים שמאד סקרנים לראות את סגנון הדיור האירופי השונה מזה שאליו הורגלו. ברובע קיטאנו-צו יש שני מקבצים של בתים שכאלה שלכל אחד מהם ניתן לקנות כרטיס משולב. במקבץ המערבי תמצאו את הבית האיטלקי, בניין השגרירות הסינית, הבית האוסטרי, הבית ההולנדי והבית הדני. במקבץ המזרחי נכללים הבית האירי, הבית הצרפתי והבית האנגלי. הריהוט, התמונות והפריטים שמוצגים בבתים אינם נאמנים למקור אלא מייצגים את התרבות והמסורת של אותה המדינה (כך למשל בקומה השנייה של הבית האנגלי יש חדר שמוקדש

היו עשויים מעץ והם עלו באש כתוצאה מדליקות הענק שפרצו לאחר שהפצצה הוטלה. כיום הירושימה היא עיר מודרנית שנבנתה בקצב מהיר יחסית לאחר ההרס הרב של הפצצה. בעיר ובסביבתה הוקמו מפעלי תעשייה שיצרו מקורות פרנסה לתושביה וכך שוקמה העיר בצורה מעוררת כבוד. אחת התופעות המעניינות היא העובדה שבפארק השלום, שהוקם לזכר קורבנות הפצצה האטומית, אין שום רמיזה לאחריותם של האמריקאים לאסון הגדול והדגש הוא על הכמיהה לשלום.

בצידו המזרחי של הפארק שרד מבנה שנקרא "ATOMIC BOMB DOME" והוא מהווה תזכורת מצמררת למה שאירע כאן לפני למעלה מ-70 שנה. בחלקו הדרומי של הפארק נמצא מוזיאון בו מוצגות התמונות הקשות לצד פריטים שעוותו כתוצאה מהחום הרב שנוצר בעת הפצצה. מצפון למוזיאון פרושות גינות מטופחות ובהן אנדרטאות המבטאות את הכמיהה לשלום. אנדרטת "אש השלום", למשל, נועדה לבעור ללא הרף עד שישכון שלום בעולם. בנוסף ניתן למצוא כאן מגדל פעמונים, מזרקות, שעון פרחים וגם שורה של עצי דובדבן הפורחים בחודשים מרץ ואפריל בעונת פריחת הדובדבן (ה"סאקורה").

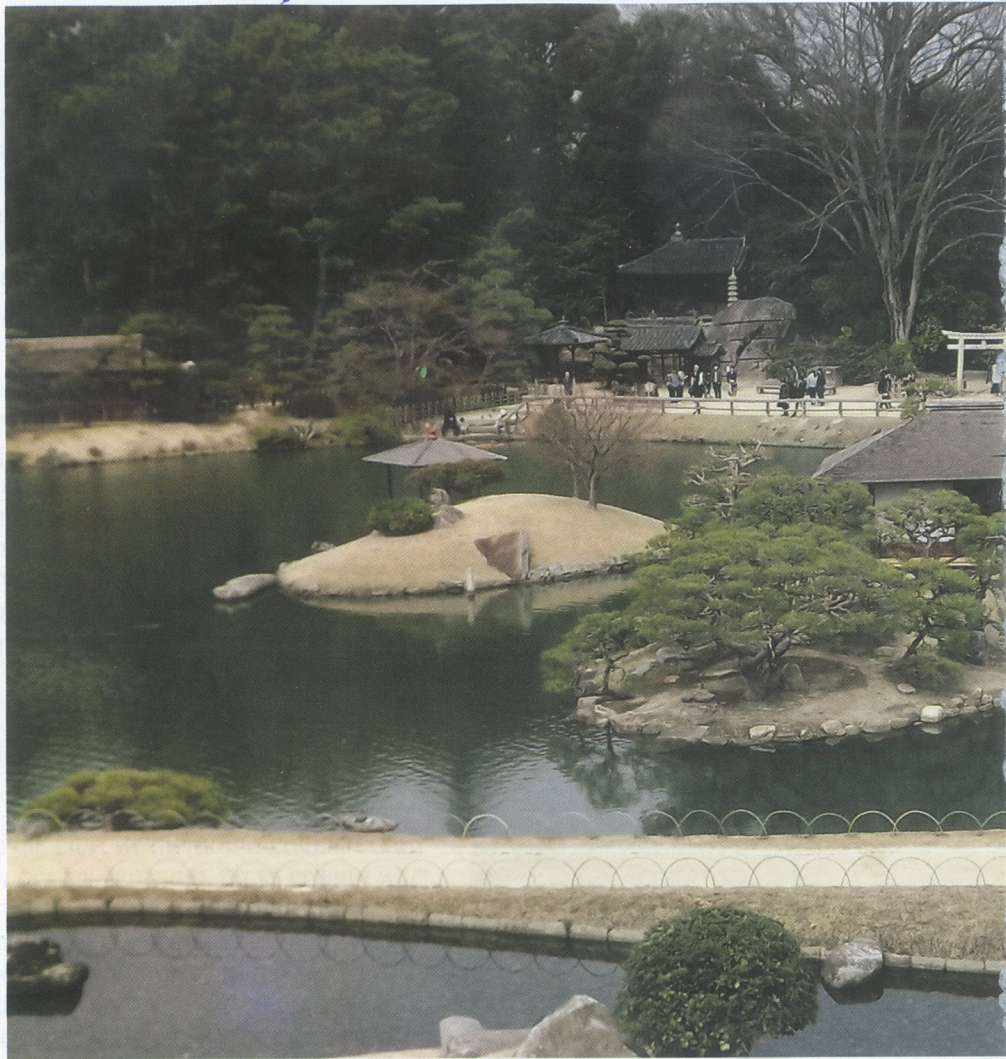
האי מיאג'ימה

האי מיאג'ימה הממוקם דרומית מערבית למרכז הירושימה, הוא ללא ספק הסיבה השנייה לביקור בעיר. אל האי מגיעים במעבורת ממנה ממשיכים בצעידיה לכיוון המקדש שעל המים, הנכלל ברשימת אתרי המורשת של אונסק"ו. המקדש מככב בכל סרטוני התיירות של יפן בזכות שערו הצבוע כתום ונמצא בתוך המים. בבוקר ובצהריים ניתן להתקרב אליו בסירה, אולם מי שידחה את הביקור בו לשעות בין ערביים יוכל ליהנות מתופעת השפל שבה המים נסוגים מהיבשה ומאפשרים למבקרים לפסוע בבואם לעבר השער הפוטוגני. בדרך מהמעבורת למקדש ITSUKUSHIMA SHRINE עוברים דרך מדרחוב שבו חנויות מזון ומזכרות, ומומלץ מאוד להציץ בחנויות המוכרות עוגיות כדי להתרשם מהמכונות האוטומטיות המייצרות את העוגיות כמעט ללא מעורבות אנושית. בדרך למקדש נתקלים בעדרי צבאים שנחשבים לחיות קדושות המסתובבות באין מפריע בין המוני המבקרים. הצבאים די נינוחים וחלקם אפילו ישתפו פעולה עם חובבי הסלפי אבל בחיפוש אחר מזון הם עלולים להתגלות כחיות תוקפניות ועקשניות. כמות הצבאים גדולה למדי ואלה שביקרו קודם בבירה ה-"עתיקה" נארא (NARA) יגיעו מוכנים יותר לחווייה זו. המקדש עצמו בנוי בחלקו על המים, כשלוש תיירות עומדים גשרוני עץ המאפשרים לבקר בכל פינות המקדש כשברקע אותו שער פוטוגני המשמש כתפאורה לצילומים של זוגות יפניים שבחרו להצטלם כאן ביום נישואיהם. מומלץ לא לעזוב את האי לפני שמעפילים לפסגת הר מיסאן. מהמקדש עוברים דרך פגודה בת חמש קומות לפארק מעניין (שילוב של עצים וסלעים, בריכות עם דגי זהב וגשרי עץ ססגוניים). המדרון המשופע שבמרכזו מוביל לתחנת הרכבל התחתונה ממנה מטפסים ברכבל דרך תחנת ביניים לפסגתו של ההר המתנשא לגובה של 535 מטרים. כשמגיעים לתחנת הרכבל העליונה (לא תחנת הביניים שבה עוברים מקרוניות קטנות לקרוניות גדולות) מתגלה שורה של תצפיות מהן ניתן לראות חופים ואיים קטנים. בנוסף הפסגה מציעה מספר מסלולי הליכה המובילים לריכוזי סלעי ענק. במחשבה שנייה בהחלט מומלץ להתחיל את הטיול באי באתר זה ואז בשעות אחר הצהריים לרדת ולעשות את הסיור במקדש כדי לחוות את תופעת הגאות והשפל.

7

<< בפארק השלום, שהוקם
לזכר קורבנות הפצצה
האטומית, אין שום רמיזה
לאחריותם של האמריקאים
לאסון הגדול והדגש הוא
על הכמיהה לשלום >>

► גני קוראקואן
▼ פארק השלום, הירושימה

הירושימה

מאז ומתמיד הירושימה הצייתה את דמיוני וחשתי צורך לחוות אותה. יש בעולם מספר ערים שנהרסו בהפצצות במהלך מלחמת העולם השנייה (ורשה, דרזדן או ברלין), כולן נפגעו קשות אבל עדיין אין להשוות את מה שהתחולל באירופה לטרגדיה הנוראית שפקדה את הירושימה ונגאסאקי. הפצצות האטומיות שהוטלו על שתי הערים היפניות מחקו את מרכזי הערים הללו וכמעט לא הותירו שרידים. אוכלוסיית העיר הירושימה שהייתה הששית בגודלה ביפן מנתה בשנת 1945 כרבע מיליון איש.

כיום יש בעיר כמיליון ו-200 אלף תושבים ולמעט מספר שרידים שהושארו לצורך הנצחה, מרכז העיר שנהרס כולו (למעט בניינים בודדים) נבנה מחדש. הנזקים היו אדירים גם כתוצאה מכך שמרבית הבתים

8

גני שוקיאן

גנים שתוכננו בשנת 1620 על ידי הלורד הפאודל נאגאקירה אסאנו לאחר השלמתה של טירת הירושימה. הגנים ממוקמים לגדת נהר KYOBASHIGAWA והם מייצגים היטב את עקרונות הגינון היפני, המבוסס על צמחייה ירוקה, סלעים בגדלים שונים, בריכות מים עם דגי נוי ובסמוך בתי תה וגשרי עץ צבועים בכתום או אדום. בתי התה שבמרכז הגן שימשו את היפנים לטקסים המסורתיים של שתיית תה, שעד היום נחשבים לאחת האטרקציות התיירותיות למבקרים ביפן. >

ילדים מאכילים את הדגים בגני שוקיאן, הירושימה

צילומים: יצחק בן עוזר, Sean Pavone, Hiroshi H. Blanscape, Shutterstock/ Shaozhi